

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

מספר בקשה: 2

לפני כבוד השופטת - הרשמת נועה גרוסמן

turkish airlines
ע"י ב"כ עו"ד רן קדם ונעמי גבע
ממשרד עו"ד הרצוג-פוקס-נאמן

מבקשת

נגד

שלמה כהן
ע"י ב"כ עו"ד חוסני זועבי
ממשרד עו"ד ד"ר שלמה כהן ושות'

משיב / מערער

החלטה

כללי:

1. המבקשת, המשיבה בכתב הערעור (תיקרא להלן: "טורקיש") גורסת, כי יש להורות על סילוקו של הערעור על הסף בשל איחור רב ומשמעותי בהגשתו. לכך מתנגד המערער, המשיב בבקשה (ייקרא להלן: "המערער").
2. פסק הדין של בית משפט השלום של כבוד השופט אודי הקר, דחה ביום 28.4.2018 את תביעתו של המערער כנגד טורקיש תוך חיובו בשכ"ט והוצאות. ביום 29.4.2018 שעה 12:55 צפה משרד המערער בפסק הדין, דרך הכרטיס החכם של ב"כ המערער עו"ד חוסני זועבי, בצפייה יזומה. כל זאת על פי נתוני מערכת נט המשפט. ההעתק הפיזי של פסק הדין התקבל במשרד ב"כ המערער ביום 28.5.2018. הערעור עצמו הוגש לבית המשפט המחוזי רק ביום 12.7.2018 ללא בקשה להארכת מועד בצדו.
3. אין חולק, כי על פי הוראות התקנה 397 לתסד"א תשמ"ד-1984, המועד להגשת ערעור בזכות על פסק דין הינו 45 יום מיום מתן ההחלטה. המחלוקת נטושה בשאלה, האם כעמדת המערער יש למנות את המועד מיום ההמצאה הפיזית של פסק הדין למשרד בא כוחו, או שמא כעמדת טורקיש יש למנות את המועד מיום צפיית משרד ב"כ המערער בתוצאות פסק הדין במערכת נט המשפט.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

עמדתה של טורקיש:

4. טורקיש סבורה, כי מאחר ומשרדו של המערער ובא כוחו עו"ד זועבי, צפה בפסק הדין עוד ביום 29.4.18, גם אם באופן יזום ולא על דרך של קבלת מייל מבית המשפט, היה על המערער להגיש את ערעורו עד ליום 13.6.2018. טורקיש מציינת, כי נעשתה למשרדי בא כוחה פנייה חברית לקבלת הסכמה למתן ארכה להגשת הערעור, אך משסירבה לעשות כן, בסופו של יום הוגש הערעור ללא בקשה להארכת מועד בצדו. (ראו סעיפים 7 ו-8 לבקשה) טענה עובדתית זו לא נתמכה בתצהיר.
5. טורקיש טוענת, כי על פי דין מאחר ומניין הימים הינו ממועד צפייתו של המשיב בפסק הדין ולא מן המועד המאוחר של המצאת העתקו הפיזי של פסק הדין, הרי הערעור במסגרת ההליך שבכותרת, הוגש 74 ימים לאחר מתן פסק הדין ומועד הצפייה בו ולא פחות מ- 29 ימים לאחר שחלף המועד החוקי להגשת ערעור זה.
6. טורקיש סבורה, כי יש להחיל את "כלל הידיעה" ולהעדיפו על פני "כלל ההמצאה" מה גם שמדובר בענייננו במשרד עורך-דין שנימוקי פסק הדין היו בידיו מבעוד מועד, ויכול היה לפעול על פי הוראות התקנה 397 לתסד"א תשמ"ד-1984 ולא להתמהמה בהגשת ערעור תוך גרימת עינוי דין בלתי סביר לטורקיש.
7. אשר על כן, עותרת טורקיש למחיקת הערעור על הסף.

עמדתו של המערער:

8. המערער סבור, כי אין ממש בבקשה וכי יש למנות את המועד החל ממועד המצאת פסק הדין למשרד בא כוחו ביום 28.5.2018.
9. המערער גורס, כי ההלכה המשפטית המחייבת קובעת, כי צפייה יזומה בנט המשפט אינה שקולה כנגד המצאה כדין ועל כן יש להעדיף את "כלל ההמצאה" על פני "כלל הידיעה". אף הוא, בדומה לטורקיש, תומך יתד טענותיו בשלל פסיקה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

10. בפתח דבריו מוסיף המערער אלמנט נוסף שיש בו חשיבות לסוגית הארכת המועד. זוהי טענתו, כי טורקיש התנהלה בעניינו באופן קלוקל ומתעמר ועל כן יש חשיבות לקיום דיון בערעור שהוגש בעניינו על מנת שציבור הלקוחות הפוטנציאלי יצא נשכר.

11. ראוי לציין כי המערער לא תמך יתד טענותיו בתצהיר כלשהו. לא מבחינת השקפתו בסיכויי הערעור אך בעיקר לא מבחינת הנתונים הצריכים לצורך הכרעה בנושא אופן השימוש של משרדו במערכת נטה משפט. דהיינו, האם נמסרה על ידי משרדו כתובת מייל לצורך שליחת הודעות בדואר אלקטרוני מאובטח. האם ככלל נוהג משרדו לקבל מבית המשפט הודעות בדואר אלקטרוני מאובטח? מה היה מועד צפייתו בפסק הדין במערכת נט המשפט? מתי קיבל לידו את פסק הדין בדרך של המצאה פיזית?

כל הנתונים הללו לא הובאו על ידו הגם שהם נחוצים לצורך הכרעה בסוגיה. בית המשפט נאלץ לדלותם מתוך מערכת נט המשפט. המערכת סיפקה נתונים רבים אך לא את כולם. למשל, לא ניתן ללמוד מתוכה האם משרדו של המערער מסר כתובת לצורך קבלת דיוור מבית המשפט בדואר אלקטרוני מאובטח.

תגובת טורקיש:

12. טורקיש שבה ומדגישה, כי המערער שקט על שמריו הואיל ומשרדו צפה בפסק הדין עליו הוא מבקש לערער כבר למחרת היום בו ניתן. למרות זאת הגיש את הערעור שבכותרת באיחור ניכר. חרף ידיעתו הפוזיטיבית על קיומו של פסק הדין.

עוד מציינת טורקיש, כי המערער הוא עורך דין בעצמו בעל משרד עו"ד ידוע ומכובד וראש לשכת עוה"ד בעבר, אשר אין ספק כי הוא מכיר את הדין והפסיקה בנושא מניית המועדים להגשת ערעור. המערער אינו מכחיש כלל את דבר ידיעתו את פסק הדין וצפייתו בו כבר ביום 29.4.2018. טורקיש סבורה עוד, כי הפסיקה שהביא המערער שונה בתכלית העניין מעניינו.

הכרעה:

כלל הידיעה מול כלל ההמצאה:

13. שני הכללים – "כלל ההמצאה" ו-"כלל הידיעה" אינם דרים בכפיפה אחת, אך הם משרתים תכלית אחת. זוהי הוודאות הברורה והדווקנית של המועד בו הגיע מסמך משפטי לידי בעל הדין. ממועד זה ואילך יימנה המועד הנחוץ לצורך נקיטת פעולה משפטית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

14. הטיבה לבטא זאת כב' השופטת אילה פרוקציה ברע"א 1415/04 סרביאן נ' סרביאן (פורסם בינבו' 17.10.2004) פסקה 6 שם :

"תכליתם של כללי סדר הדין לקבוע מסגרת דיונית מוגדרת להליכים אזרחיים בבתי המשפט אשר תאפשר פעולה תקינה ויעילה של המערכת השיפוטית תוך שמירה על זכויותיהם הדיוניות של בעלי הדין והבטחת "יומם" בבית המשפט. במסגרת תכלית כפולה זו, נדרשת, בין היתר, הסדרה דווקנית של מועדים לעשיית פעולות שונות הקשורות בהליך השיפוטי, ואלה נגזרים אף הם מהצורך לקדם את יעילות המערכת מחד ומהדרישה להבטיח כי בעל דין יוכל לקדם את עניינו במסגרת המועד שנקצב לכך בתקנות, מנגד. החובה הקבועה בתקנות לבצע המצאה כדין של כתב בי-דין לבעלי הדין נועדה להבטיח כי כל שלב וכל פעולה בהליך השיפוטי שהם צד לו יהיו בידיעתם, וכי מירוץ התקופה לנקיטת הליך משפטי בידי בעל דין על יסוד אותו כתב בי-דין יחל מעת שהומצא לידיו כדין, שאם לא כן עלולה זכותו הדיונית להיפגע. כלל דיוני זה נועד להגן על זכויותיו הדיוניות של בעל הדין והוא נשמר בהקפדה. יחד עם זאת, אם חרף העדר המצאה כדין כאמור, הגיע כתב בי-הדין בפועל לידי בעל הדין וניתנו בידי עקב כך מלוא האמצעים לפעול על פיו, הושגה תכלית ההמצאה במלואה בדרך אחרת. בנסיבות אלה, ובמסגרת החובה הכללית לפעול בהליך הדיוני בתום לב, חובה על בעל הדין לפעול במסגרת מגבלות הזמן המוטלות על פי התקנות מאותו מועד שבו תוכנו של כתב בי-הדין הגיע לידיעתו. הוא יהא מנוע מהעלאת הטענה כי חרף קיומו של כתב בי-הדין בידי, וידיעת תוכנו, לא פעל במסגרת המועדים הקבועים בתקנות מחמת אי המצאה פורמלית של אותו כתב".

15. כאמור, בענייננו, לא היתה מחלוקת כי פסק הדין נשוא הערעור נמסר למשרד ב"כ המערער באמצעות מערכת נט המשפט עוד ביום 29.4.18. ההמצאה הפיזית של כתב בי-דין נעשתה ביום 28.5.18.

לשון התקנות :

16. אבחן תחילה את הוראות התקנה 475 לתסד"א תשמ"ד-1984 :

"דרכי המצאת כתב בי-דין"

475. כתב בי-דין יומצא באחת הדרכים האלה :

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

- (1) במסירה אישית על ידי פקיד בית המשפט, על ידי עורך דין, פקיד או שליח מטעמו, או על ידי אדם אחר שבית המשפט או מנהל בתי המשפט הסמיכו לכך בכתב, או על ידי שליח מטעמו של אדם שהוסמך כאמור (לכל אחד מאלה ייקרא שליח בי-דין);
- (2) על ידי מוסד כאמור בסימן ב';
- (3) בדואר כאמור בסימן ג';
- תק' (מס' 2) תשנ"ז-1997 תק' (מס' 2) תשס"ה-2004**
- (4) בפקסימיליה כאמור בסימן ג'1;
- תק' (מס' 2) תשס"ה-2004**
- (5) באמצעי אלקטרוני כאמור בסימן ג'2.

17. ניכר כי בהוראותיה, נעשה מאמץ להדביק את קצב ההתקדמות הטכנולוגית בעולמנו. החלופה הראשונה **בתקנה 475(1)** בחרה בהמצאה על דרך של מסירה אישית על-ידי פקיד בית-המשפט. החלופה השנייה היא המצאה לידי מוסד והחלופה השלישית היא בהמצאה בדואר. זוהי החלופה בה תומך המערער בעניינו. אך, **בתקנת משנה 475(4)** שתוקנה לראשונה בשנת תשנ"ז-1997 ולשניה בשנת תשס"ה-2004 כבר הוכרה המצאה בפקסימיליה. **תקנת משנה 475(5)** שתוקנה בשנת תשס"ה-2004, מכירה בהמצאה לגיטימית וחוקית לכל דבר ועניין, בהמצאה המבוצעת באמצעי אלקטרוני כאמור בסימן ג'2 שם.

18. ומה הוא אותו אמצעי אלקטרוני ?
נעיין בסימן ג'2 המכיל את **תקנות 497ב(1) עד 497 ה לתסד"א תשמ"ד-1984**.
כותרתו של הסימן האמור הינה **"המצאת כתבי בי-דין אלקטרוני באמצעי אלקטרוני"**.

19. במסגרת תיקון תשע"ח-2017 תוקנה **תקנה 497 ג** ולשונה כיום כדלקמן :

"המצאת כתב בי-דין אלקטרוני תק' (מס' 3) תשס"ו-2006 תק' תשע"ח-2017
497ג. (א) ניתן להמציא כתב בי-דין אלקטרוני לנמען שאינו בית המשפט, אל תיבת הדואר שבכתובת המאובטחת של הדואר האלקטרוני של הנמען, ובלבד שהנמען מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו כאמור לבית המשפט לצורך ביצוע הוראות סימן זה וציין בסמוך לה כי מדובר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

בכתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני; ואולם הוראה זו לא תחול על כתב בי-הדין הראשון בתיק.

(ב) כתב בי-דין אלקטרוני שנשלח אל כתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני כאמור בתקנת משנה (א), יראוהו ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען ביום ובשעה שצוינו באישור המסירה האלקטרוני, אם לא הוכח היפוכו של דבר.

(ג) להמצאה כאמור בתקנת משנה (א) תצורף הזמנה לדין, אם נדרשת לפי תקנות אלה, ערוכה לפי הטופס המתאים בתוספת, והוראות תקנה 20 לא יחולו.

(ג1) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי בית המשפט לשלוח לתיבת הדואר שבכתובת דואר אלקטרוני או בכתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני שנמסרה לבית המשפט לפי תקנות משנה (א) או (ד), הודעה בדבר קיומו של כתב בי-דין במערכת הממוכנת הכוללת קישור לכתב בי-הדין, שפתיחתו תתאפשר באמצעות מנגנון הזדהות מאובטח (להלן – ההודעה); שלח בית המשפט הודעה כאמור, יראו את כתב בי-הדין ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען ביום ובשעת השליחה כפי שמופיעים בשעון פנימי שבמערכת המחשוב של בתי המשפט המכיל על פי כללים מקובלים.

(ג2) על אף האמור בתקנת משנה (ג1), לא יראו את כתב בי-הדין ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען ביום המשלוח, אם הגיש הנמען תצהיר בדבר אי-הגעת ההודעה אל כתובת הדואר האלקטרוני שמסר.

(ד) המבקש להמציא לבית המשפט כתב בי-דין אלקטרוני, ימסור לבית המשפט כתובת דואר אלקטרוני או כתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני לצורך קבלת כתבי בי-דין אלקטרוניים מאת בית המשפט כאמור בתקנת משנה (ג1); כתב בי-דין אלקטרוני המיועד לבית המשפט, יומצא אל יעד ההגשה האלקטרוני.

(ה) כתב בי-דין אלקטרוני שנשלח אל יעד ההגשה האלקטרוני כאמור בתקנת משנה (ד), יראוהו ככתב שהומצא במסירה אישית לבית המשפט ביום ובשעה שצוינו באישור אלקטרוני של מערכת בתי המשפט."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

20. על פי הוראות התקנה 497 ג(1) לעיל, כתב בי-דין שנשלח אל יעד הגשה אלקטרוני, על-ידי בית המשפט יחשב ככתב בי דין שהומצא במסירה אישית לנמען ביום ובשעת השליחה.

21. ראוי לצפות פני עתיד, ולהתייחס לאופן בו מצאה סוגיית ההמצאה האלקטרונית, ביטוי **בתקנות סדר הדין האזרחי התשע"ח-2018** (להלן: "**התקנות החדשות**"), הקרבות ובאות. שם נקבע **בתקנה 158** כדלקמן:

"מטרת ההמצאה והמצאה כדין:

"(א) מטרת ההמצאה היא להביא לידיעת הנמען את תוכנו של מסמך שנדרש שיהיה בידיעתו. ולעניין כתב הטענות הראשון המוגש – גם להחיל על הנתבע את מרות בית המשפט.

(ב) הנמען ייחשב כמי שיודע את תוכנו / ש מסמך אם הומצא לו לפי תקנות אלה".

22. התקנות החדשות נתנו משקל גבוה ויש שיאמרו גם עדיפות – למסירה באמצעות דואר אלקטרוני. זאת משום שעל פי התקנות החדשות ניתנה אפשרות לבצע מסירת כתבי בי-דין גם בין בעלי הדין לבין עצמם. זאת באופן מרחיב מן מההוראות בתקנות הקיימות המתירות המצאה אלקטרונית נעשית רק בין בעלי הדין לבין בית המשפט.

ראו בהקשר זה תקנה 161 ג) לתקנות החדשות הקובעת כי:

"המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מעורך דין לעורך דין תהיה באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני לכתובת הדואר האלקטרוני של עורך הדין הנמען שצוינה בכתרת כתב טענותיו ועל עורך הדין השולח לוודא את קבלתו בידי עורך הדין הנמען".

23. עם זאת, גם על פי התקנות החדשות כבעניינו, ישנה חשיבות לאבטחת האתר ולמסירת כתובת מייל מוגדרת לצורך קבלת כתבי בי-דין.

הפן המעשי:

24. לפי המצב השורר כיום כעולה מלשון התקנות שנסקרו לעיל בהחלטה זו, ישנם חמישה מצבים בהם מיידע בית המשפט, בהחלטה או פסק דין שניתנו בעניינו:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

- א. המצאה באמצעות הדואר וחתימה ידנית על אישור מסירה.
 - ב. המצאה באמצעות הפקסימיליה.
 - ג. משלוח הודעה באתר בית המשפט על ידי המזכירות.
 - ד. משלוח לכתובת מייל מאובטחת שמסר עורך הדין המייצג בתיק, עם אישור מסירה וקישור (לינק) להחלטה השיפוטית/פסק הדין המצורף.
25. המצאה כדין נחשבת רק מסירה שבוצעה בשיטות א' או ד' מבין המנויות לעיל. דהיינו, שיטה א' של המצאה ידנית עם אישור מסירה כדין, באופן הקלאסי בו הומצאו כתבי בי-דין כל השנים, הינה המצאה כדין. זוהי ההמצאה שבוצעה בענייננו למשרד ב"כ המערער ביום 28.5.18.
- שיטה ד' של המצאה באמצעות משלוח לכתובת מייל מאובטחת שמסר עורך הדין המייצג בתיק, עם אישור מסירה וקישור (לינק) להחלטה השיפוטית/פסק הדין המצורף, מהווה אף היא המצאה כדין המבוצעת באמצעי אלקטרוני. לא זוהי ההמצאה שבוצעה בענייננו למשרד ב"כ המערער.
- בענייננו, כפי שנטען ע"י טורקיש, ולא הוכחש ע"י המערער, צפה ב"כ המערער עו"ד חוסני זועבי באמצעות הכרטיס החכם שלו באופן יזום בפסק הדין ביום 29.4.18. נתון זה מתיישב גם עם הדיווח במערכת נט המשפט. צפייה יזומה כזו, אינה נחשבת המצאה כדין על פי לשון **התקנה 497'ג' לתסד"א תשמ"ד-1984**. זוהי שיטה ב'.
- בענייננו, המערער לא התייחס בתצהיר לשאלה האם מסר כתובת מייל מאובטחת ובכלל לצורך דיוור החלטות שיפוטיות אליו. עיון במערכת נט המשפט אינו חושף נתון זה. מכל מקום נראה, כי לא כך היה בענייננו.
26. במקרה זה, הצפייה הייתה יזומה. ניתן למעשה לומר כי זו היא הרמה הנמוכה ביותר של עיקרון הידיעה, ככל שמדובר בהתבססות על הפאן האלקטרוני.

הפסיקה:

27. שני הצדדים העשירו את כתבי טענותיהם בפסיקה. כל אחד הביא פסיקה המצדדת בעמדתו. אכן הפסיקה שנהגה בתחום עד כה, אינה אחידה וככל הנראה תלויית נסיבות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

28. על מנת לבחון האם צפייה המתועדת באתר "נט המשפט" עולה כדי המצאה כדין יש לבחון האם התקיימו התנאים הקבועים בהוראות תקנה 497 לתסד"א תשמ"ד-1984. בעניין זה יש לבחון, בין היתר, האם בא-כוחו של בעל הדין מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לשם המצאה; וכן יש לבחון האם פסק הדין נשלח לידי דואר אלקטרוני, ולו בדרך של הודעה הכוללת קישור לפסק הדין, או שמא צפייתו בפסק הדין היתה צפייה יזומה והוא לא קיבל הודעת דואר אלקטרוני.
ראו למשל:

בש"מ 2129/17 עיריית רחובות נ' שולץ (פורסם בנבו, 10.8.2017).

בש"מ 1256/17 בן מוחה נ' עיריית נשר (פורסם בנבו, 11.8.2017).

בש"א 5158/17 אלוני נ' נפתלי ס.פ טורס בע"מ (פורסם בנבו, 26.7.2017).

29. בהחלטת רשמת בית המשפט העליון ליאת בנמלך בעניין בש"א 4852/16 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, 7.9.2016) נדון מקרה בו מועד הצפייה בנט של ב"כ המערערת היה יום 5.4.2016, ומועד הגשת הערעור היה יום 2.6.2016, כמעט חודשיים לאחר מכן. נפסק, כי צפייה יזומה של בא כוח בעל דין בהחלטות במערכת נט המשפט, עת בא כוחו של בעל דין לא מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לשם המצאה באמצעות מערכת "נט המשפט" אינה מהווה המצאה כדין של פסק הדין. הרשמת בנמלך הוסיפה שם כי:

"נראה שיישום מלא של 'כלל ההדדיות' הקבוע כיום בהוראות תקנה 497(ד) לתקנות סדר הדין האזרחי, לפיו 'המבקש להמציא לבית המשפט כתב בי דין אלקטרוני, ימסור לבית המשפט כתובת דואר אלקטרוני או כתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני לצורך קבלת כתבי בי דין אלקטרוניים מאת בית המשפט כאמור בתקנת משנה (ג1) ...' יוביל לצמצום המקרים בהם עורך דין עושה שימוש במערכת "נט המשפט" עת לא מסר כתובת דואר אלקטרוני לשם המצאה, אולם כל עוד הדבר מתאפשר בפועל, אין עוגן בהוראות הדין לקבוע כי צפייה יזומה כפי שארעה בענייננו כמוה כהמצאה כדין".

30. אכן, בע"א 3693/15 לנגוצקי נ' רציו חיפוש נפט (פורסם בנבו, 5.11.2015) הבהירה כב' רשמת בית המשפט העליון, ליאת בנמלך, את עמדתה לפיה אין זה ראוי לקבוע באופן גורף כי צפייה בהחלטה במערכת נט המשפט - באופן יזום ומבלי שנערכה המצאה של ההחלטה בידי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

בית המשפט - מהווה "ידיעה" אשר ממנה יש למנות את הימים להגשת הליך ערעור, ויש לבחון בכל מקרה נתון האם קיימות נסיבות קונקרטיות המצדיקות להורות כן.

31. כב' השופט הנדל נדרש לאחרונה לסוגיה הנ"ל במסגרת בקשת רשות ערעור על החלטה הדוחה בקשה לביטול פסק דין במעמד צד אחד, במסגרת רע"א 4947/18 **טויב נ' הירשפלד** (פורסם בנבו, 23.7.18).

בהחלטה עדכנית זו שיצאה תחת ידו של כב' השופט הנדל נקבע, כי כאשר התקיימו התנאים המפורטים בתקנה 497(ג), מדובר בהמצאה תקפה של כתב בי-דין אלקטרוני. **"...אולם, אם הנמען לא מסר תיבת דואר אלקטרוני; אם ההחלטה, ולמצער קישור לה, לא נשלחו לתיבה שנמסרה; או שהנמען מצהיר כי ההודעה לא הגיעה אל הכתובת שמסר (תקנה 497(ג2) לתקנות) – אין בצפייה יזומה בהחלטה המדוברת באמצעות מערכת נט המשפט כדי להוות המצאה כדין...".**

32. ברע"א 10216/17 **זיו נ' עיריית ירושלים** (פורסם בנבו, 4.9.18) ציינה כב' רשמת בית המשפט העליון שרית עבדיאן:

"האפשרות המוסדרת בתקנות להמצאת כתבי די-דין באמצעים אלקטרוניים משקפת את המציאות היומיומית בה מסמכים נשלחים באופן תדיר באמצעות הרשת ותכתובות אלקטרוניות. לאופן המצאה זה יתרונות רבים הגלומים, בין היתר, במהירות המשלוח, בוודאות היחסית של הגעת המסמך ליעדו וביכולת התיעוד והמעקב. תקנה 497(ג1) קובעת, כי המצאת כתבי בי-דין בדואר אלקטרוני תתאפשר למי שביקש שכתובתו תשמש לצורך כך בהתאם לתקנה 497(א) או למי שביקש מצידו להמציא לבית המשפט כתב בי-דין אלקטרוני כהוראת תקנה 497(ד). אדם המבקש כי כתבי בי-דין ישלחו אליו באמצעות הדואר האלקטרוני מעיד על עצמו כי אמצעי זה זמין עבורו לצורך קבלת מסמכים והוא מקובל עליו ככלי להמצאה, בעוד האפשרות להמציא כתבי בי-דין למי שמבקש להגיש מסמכים לבית המשפט באופן אלקטרוני נעוצה בהדדיות הראויה בה יש לנקוט בעניין זה".

33. בהקשר זה, ראוי להביא את פסק דינו המקיף של בית הדין הארצי לעבודה בתיק ע"א 47788-12-15 **עמישב שירותים בע"מ נ' רמי מוסט** (ניתן ביום 21.11.16 פורסם בנבו) בהרכב כבוד השופטים לאה גליקסמן, אילן איטח, סיגל דוידוב-מוטולה ונציגי הציבור מר ראובן רבינוביץ (עובדים) ומר אמנון גדעון (מעסיקים).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

נסיבות המקרה היו כדלקמן:

העובד מסר כתובת דוא"ל להנהלת בתי המשפט ובא כוחו צפה במערכת נט המשפט בפסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה ביום 5.11.15. המזכירות שלחה את פסק הדין לב"כ העובד בדואר ובאתר באותו מועד בשעות הערב. ב"כ העובד הגיש תצהיר לפיו לא התקבלה בתיבת הדוא"ל שלו הודעה ובה קישור לפסק הדין.

הרהור נוסף אודות השאלה האם בנסיבות שבהן עורך הדין מסר כתובת דוא"ל לצורך המצאת כתבי בי-דין, ואין מחלוקת כי צפה בפועל בהחלטה ובפסק הדין, אך לא קיבל כל הודעה בתיבת הדוא"ל שלו, יש לראות במועד הצפייה בפסק הדין במערכת נט המשפט כמועד ההמצאה לעניין מניין הימים לערעור בין משום שהיתה המצאה כדין ובין על בסיס "כלל הידיעה".

34. בית הדין הארצי לעבודה בחן היטב את כל ההלכות הצריכות לעניין וקבע כדלקמן:

"יש קושי לקבוע כי כל צפייה אקראית בכתב בי-דין שיכולה להיעשות לאו דווקא ע"י עו"ד אישית אלא ע"י מי משרדו, תיחשב כהמצאה כדין לעניין מניין הימים להגשת ערעור. כללו של דבר – לדעתנו על פי נוסח תקנות סדר הדין האזרחי גם לאחר התיקון בהוראת השעה, צפייה יזומה במערכת נט המשפט בהחלטה או בפסק דין של בעל הדין או בא כוחו או עצם משלוח הודעה באתר על כתב בי-דין ע"י המזכירות אינם בגדר 'המצאה כדין' על פי התקנות. כתב בי-דין ייחשב כתב בי-דין שהומצא כדין רק אם התקבלה הודעת דוא"ל הכוללת קישור להחלטה או לפסק הדין בכתובת הדוא"ל שמסר בעל דין או בא כוחו להנהלת בתי המשפט". (שם סעיפים 27-29 של פסק הדין).

ובהמשך:

"אשר להחלת כלל הידיעה כך שמועד הצפייה בנט המשפט ייחשב כמועד ההמצאה: אכן, תכלית הוראת השעה היא ליצור כלל הדדיות, כך שהן עורכי הדין והן בית המשפט יוכלו להשתמש במערכת נט המשפט לצורך המצאת כתבי בי-דין, באופן שהמצאה באמצעות מערכת נט המשפט תיחשב כהמצאה כדין וכי דרך המלך המצאת החלטות על ידי בית המשפט תהיה באמצעות מערכת נט המשפט ולא באמצעים אחרים, שעלותם גבוהה יותר. מנגד, כאמור, יש קושי לקבוע כי כל צפייה אקראית בהחלטה או בפסק הדין, צפייה שכאמור יכול שתיעשה על ידי עובד משרדו של עורך הדין ולא על ידו, תיחשב כהמצאה כדין, שממנה יחל מניין הימים להגשת הליך ערעורי". (שם פסקה

(30)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

35. בצניעות אומר, כי אף אנוכי הבעתי דעתי בעבר כי ראוי להעדיף את עיקרון ההמצאה על פני עיקרון הידיעה.

בהחלטתי מיום 25.1.18 בתיק ע"א 61802-12-17 נציגות ועד הבית לילך 1 קרית-ביאליק ואח' נ' משולם לוינסטיין הנדסה וקבלנות בע"מ ואח' (פורסמה בנבו) קבעתי:

"במקום בו אין מחלוקת על מועד ההמצאה, ראוי להעדיף עיקרון זה על פני עיקרון הידיעה. עיקרון ההמצאה אינו פורמאלי גרידא, יש בו משום סדר, בהירות ושמירה על לוח זמנים קשיח וברור. מקום בו ניתן להצביע על מועד המצאה וודאי, כבענייננו, יש להעדיף ללכת לאורו.... עיקרון הידיעה הוא בבחינת חריג ואין להחילו כדבר שבשיגרה".

מן הכלל אל הפרט:

36. מכל האמור לעיל ראינו, כי על פי הפסיקה כאשר מדובר בצפייה יזומה בלבד, לא חל עיקרון הידיעה ויש למנות את המועד להגשת הערעור מן המועד של ההמצאה הפיזית של המסמך לידי ב"כ המערער.

37. רק בנסיבות חריגות כאשר מדובר בצפייה יזומה במערכת נט המשפט, יש להחיל את כלל הידיעה ולקבוע את מניין המועדים להגשת הערעור מנקודה זו ואילך. נסיבות חריגות כאלה הוכרו בפסיקה כאשר היה חוסר תום לב מצד בעל הדין מקבל המסמך. למשל, כאשר בעל הדין יושב בחיבוק ידיים ואינו נוקט בפעולה במשך מספר חודשים ממועד הצפייה היזומה בפסק הדין במערכת נט המשפט, כאשר בזמן זה לא בוצעה לו מסירה כדין של פסק הדין.

ראו:

החלטת כב' רשמת בית המשפט העליון בנמלך בע"א 4637/16 הפטריארכיה יוונית אורתודוקסית נ' פארוק (פורסם בנבו, 15.10.17);

החלטתי בע"א 51469-03-16 מחאמיד נ' קרנית (פורסם בנבו, 9.7.17);

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

שקלתי את נסיבות ענייננו :

המערער לא הגיש תצהיר מטעמו בסוגיות העובדתיות הטעונות הבהרה, למשל ביחס לאופן המצאת כתבי בי דין בדוא"ל למשרדו וכן ביחס לנסיבות הצפייה בפסק הדין ומה התרחש לאחר מכן ; כי מדובר במערער שהוא עצמו עורך-דין בקיא ברזי הדין, על כל המשתמע מזה ; כי כתב הערעור הוגש כמעט חודשיים לאחר שנצפה פסק הדין על ידי משרד ב"כ המערער.

38. אני מוצאת, כי הנתונים דנן למרות שאינם מיטביים, עדיין אינם עולים כדי התנהלות חריגה המצדיקה החלת "כלל הידיעה" בענייננו גם על צפייה במסמך באופן יזום.

39. בנסיבות אלה, כאשר הצפייה בפסק הדין ביום 29.4.18 במערכת נט המשפט נעשתה באופן יזום ע"י ב"כ המערער, וצפייה זו לא עמדה לבדה אלא נתווספה אליה המצאה כדין של פסק הדין באמצעות המזכירות ביום 28.5.18, יש להעדיף את ההמצאה המסודרת על פי התקנות ולקבוע, כי מועד הגשת הערעור יימנה מיום 28.5.18 ולא מיום הצפייה 29.4.18.

סוגיות הארכת המועד :

40. נמנעתי מלהתייחס בהחלטה זו לסוגיות הארכת המועד. זאת, משום שאני מוצאת כי המערער לא נזקק בענייננו להארכת המועד. משקבעתי כי יש להעדיף בענייננו את "כלל ההמצאה" על פני "כלל הידיעה", וכי הצפייה היזומה של ב"כ המערער בפסק הדין במערכת נט המשפט אינה מהווה חריגה כזו שיש למנות ממנה את מועד הגשת הערעור, הרי מניין ימי הערעור ימנה מיום ההמצאה הפיזית במשרדי ב"כ המערער 28.5.18 והערעור הוגש במועד.

41. רק בשולי הדברים אציין, כי עמדתה של טורקיש בפתח הבקשה, כביכול נעשה אליה פנייה להארכת מועד להגשת ערעור וסורבה, לא נתמכה בתצהיר כדין.

42. יתר על כן, שני הצדדים לא כללו בטיעונים לפני, דיון בנושא סיכויי הערעור. המערער איזכר נתון זה באמירה קצרה, ולא יצק לתוכה תוכן ממשי. טורקיש לא התייחסה לכך כלל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 31272-07-18 כהן נ' turkish airlines

23 אוקטובר 2018

סיכום :

43. מן המקובץ לעיל, נדחית הבקשה לסילוק הערעור על הסף.

אני מוצאת כי מניין ימי הערעור ייעשה מיום קבלת ההמצאה הפיזית של פסק הדין קמא במשרד ב"כ המערער מיום 28.5.18. לפיכך, הגשת הערעור ביום 12.7.18, ביום ה-45, מהווה הגשה במועד וכדין.

הוצאות הדיון בבקשה זו יישקלו במסגרת התוצאות בתיק העיקרי.

ניתנה היום, י"ד חשוון תשע"ט, 23 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

נועה גרוסמן, שופטת

